

۱ مقدمه مؤلف
۶ ۱- مردم‌شناسی در موسیقی آواز و ترانه‌های محلی در سیزده مقاله
۱۵۷ ۲- زیبایی در شعر، آهنگ، آواز و ترانه‌های محلی
۲۰۱ ۳- مانای سیما بینا و ترانه‌های محلی
۲۱۵ ۴- زندگی‌نامه مختصر سیما بینا و موسیقی او
۲۲۱ ۵- سیما بینا: گلهای رنگارنگ - یک شاخه گل (عاشقانه‌ها)
۲۴۵ ۶- سیما بینا: ترانه‌های محلی خراسانی، لُری، بختیاری و ...
۳۱۱ ۷- احمد عاشورپور (ترانه‌های محلی گیلکی)
۳۳۱ ۸- بانو شمس (ترانه‌های محلی گیلکی)
۳۴۵ ۹- ناصر مسعودی (ترانه‌های محلی گیلکی)
۳۶۷ ۱۰- فریدون پوررضا (ترانه‌های محلی گیلکی)
۳۸۷ ۱۱- ترانه‌های تالشی روح‌انگیز (خانم میرزائی) و دیگران
۴۰۹ ۱۲- پری زنگنه (ترانه‌های محلی)
۴۲۱ ۱۳- روانبخش (ترانه‌های محلی)
۴۲۷ ۱۴- ویگن (ترانه‌های محلی و شبه محلی)
۴۳۵ ۱۵- دلکش (ترانه‌های محلی و شبه محلی)
۴۴۵ ۱۶- ترانه‌های محلی مازندرانی
۴۶۱ ۱۷- ترانه‌های محلی شیرازی
۴۷۵ ۱۸- ترانه‌های محلی آذری
۴۹۷ ۱۹- ترانه‌های محلی کردی بختیاری
۵۰۹ ۲۰- ترانه‌های محلی لُری
۵۲۳ ۲۱- ترانه‌های عامیانه الموت قزوین (دوبیتی‌های عاشقانه)
۵۳۱ ۲۲- ترانه‌های عاشقانه و متفرقه محلی
۵۴۳ ۲۳- ترانه‌های عامیانه شهری و روستایی

مردم‌شناسی در موسیقی آواز و ترانه‌های محلی

(۷)

هنوز باید از نظر مردم‌شناسی هنر، مطالبی را از دیدگاه محققین مردم‌شناس مطرح کنیم و اساس پیدایش هنر - در اجرای منظور ما، هنر موسیقی آواز و ترانه‌های ابتدایی - را بحث نماییم، تا در جمع‌بندی نظریه‌های مردم‌شناسان، بتوان به یک نتیجه‌ی نسبتاً راضی کننده رسید.

خیلی از جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان، اساس اولیه‌ی هنر را در ارتباط با جادو می‌دانند. براساس نظریه‌ی این دسته از مردم‌شناسان، رقص، ابتدایی‌ترین هنرهاست. به نظر آنان، رقص در آغاز حرکتی جادویی بوده است، بدین معنی که ادا درآوردن (میمیک) بوده است و این «میمیک» تقلیدی بوده است مبتنی بر جادویی که فریزر^۱ به دقت آن را بررسی کرده است. براساس نظریه‌ی فریزر مردم‌شناس، «تقلید یک عمل، اجرای آن را سبب خواهد شد، و حرکات حیوانات را با رقص تقلید کردن، تکثیر حیوانات را سبب خواهد شد، رقصیدن یک جنگ، نشان پیروزی آینده بر دشمنان است. شعر هم جز این، منشأ دیگری ندارد و اگر به یاد داشته باشیم، پایه و اساس شعر، وزن‌های عروضی^۲ است، به آسانی قانع خواهیم شد.

می‌دانیم که وزن عروضی عبارت از تقسیم بیت به چند هجا یا «پا» است^۳ و

Shiraz-Beethoven.ir

۱- Frazer

۲- Metrique

قالبه اکراد متداول است. (چون این قطعه نسبتاً طولانی است برای نمونه بیت اول آن را نگاهشیم)

هرمزگان رمان آتران کزان

هوشان شاروه گوره گاوران ... الخ

برگردان فارسی

پرستشگاههای هرمزدی ویران شد و آذران کشته گشت.

خود را پنهان ساختند بزرگ و بزرگان

و این وزن هنوز در میان کُردان متداول است و شعرای نامی کرد مانند صیدی (معاصر شاه عباس) و سایر اساتید قدیم کرد و همچنین شعرا و اساتید امروزی کردستان همگی اشعار و سروده‌ها و غزلهای خود را به همین وزن ده هجائی سروده و می‌سرایند. مانند قطعه معروف «صیدی» به همین وزن:

من چا صوفیه کردم قاره

نمارو کردم تماشای یاره

هرگز نباشد بر کس گناهی

در نظاره صنع الهی

برگردان فارسی

من از صوفیک (زاهدک) کرده‌ام قهر

نمی‌گذارم تماشای یار

هرگز گناه بر کسی نیست

در تماشای خلقت خداوندی

۲- شعر ضربی و آهنگی به لهجه گیلکی

بیچار سَرَه گردی می پاچ اوشم^۱

۱- «اوشم» که در بعضی از لهجه‌های گیلکی «وشم» نیز می‌گویند پرنده‌ای است زیبا، بزرگتر از

گنجشک و کوچکتر از بلدرچین

خواننده: بانو دلکش

ترانه: محلی مازندرانی

تنظیم: مهدی خالدي

Shiraz-Beethoven.ir

مریم جان

مریم جان ته و سه بهیمه بیمار و خسته
 مریم جان ته و سه هدام ریحون و دسته
 مریم جان آن وقت ته مار تره گهواره وسته
 مریم جان من و ته عقدره خدا دوسته
 مریم جان آی مریم جان
 مریم جان آی مریم جان
 ستاره آسمون آی آسمون نقش زمینه
 خودم انگشتر و انگشتر و یارم نگینه
 خودم انگشتر و انگشتر و یارم فیروزه
 بیا بازی کنیم بازی کنیم دنیا دو روزه
 مریم جان آی مریم جان
 مریم جان آی مریم جان

کیجا جان خارکیجا بروهینش مه پلی
 کیجا جان من و تو بخونیم گلی به گلی
 کیجا جان الهی بمیره مارو ته دایی
 کیجا جان تره نشسته آشون تو بی مه پلی
 کیجا جان آی کیجا جان
 کیجا جان آی کیجا جان
 ستاره آسمون آی آسمون نقش زمینه
 خودم انگشتر و انگشتر و یارم نگینه